

Fotis Katsikaris

«Pertsonak ez gara jatorri bat, sentimendu bat baizik»

“Itsaso gaindi ikusten baduzu, gure gogoan daraman ontzia...”.

SUSTRAI COLINA

Argazkiak: Dani Blanco

Zer da entrenatzaile on bat?

Ezagutza, psikologia eta senaren arteko kok-tela. Jokoaren zirrikituak, estrategiaren aldaerak, taldearen gorabeherak eta inguruaren eraginak ezagutzeaz gain, entrenatzaile on batek ez dauka kontzeptu eta teknologia berriei adi egon beste erremediorik bere filosofiarik parametro aurrerakoiak txertatu nahi badizkio. Gurean, geldi egotea atzera egitea da. Jantzia izateaz gain, entrenatzaile onak psikologo ona izan behar du. Ezinbestekoa zaio bakoitzaren zein taldearen psikologia menperatzea, eta etengabe bilatu behar ditu erabakitako norabidean eragiteko moduak. Ezagutza eta psikologia dira ikasi litezkeenak, liburuetan idatzita datozenak, eta gero oso entrenatzaile onak zainetan dakarten talentu sena dago. *Feeling* berezi bat dute, uneoro delibero zehatz eta egokia hartzeko gaitasuna, ezustekorik harrigarriena aurreikusteko dohaina. Niri asko laguntzen dit nire jokalaria iraganak. Oso entrenatzaile onak izan ditut, beti izan dut begi bat geroan, eta beti saiatu naiz bakoitzaren hari-muturrak dantzatzeko manera analizatu eta gogoan hartzen. Horri esker, entrenatzaile lanetan hasi nintzenean, bapo zamatuta nekarren motxila.

Jendearentzat, uneoro erabaki garrantzitsuak hartzea da zama. Eliteko jokalaria batentzat aldez, bertute nagusia izan daiteke.

Erabaki onak hartzeko gaitasunak egiten du jokalaria bat on, oso on, bikain ala kaskar. Ez da gaitasun fisiko hutsa, altuera, jauziaren elastikotasuna edo tiro mekanika. Saskibaloia burua da, nortasuna. Ezertan hasi aurretik, jokalaria bakoitzak hamar hilabeteko exijentziari eta presioari aurre egin diezaiokeen neurtu behar duzu, bere bizimodu eta osasu-

na ororen gainetik zaintzeko gai izango den, bere eguneroko bizitzako arazotxoek bere errendimendua hondoratuko duten... Eguneroko pertsona hobeak izateko egin behar dugu lan, pertsona hobeak garen heinean onduko baikara jokalaria moduan. Beti esan dut nire eskemetan giltzarri bihurtzen diren jokalariai gai direla familia aurrera ateratzeko, erabakitzen badakitelako, erortzean zutitza egiten dutelako, ez dutelako beldurrik ikasteko eta edozein egoeretara moldatzeko. Horregatik diot saskibaloia baloia saskiratzea baino askoz gehiago dela.

Ez da erraza izango, ordea, izartxo betetako aldagela bat kudeatzea.

Zintzotasuna, zintzotasuna eta zintzotasuna. Ez dago besterik. Zintzotasunak taldeko izar arranditsuenarekin talka egitea eskatzen badi-zu, ezin zara kikildu, aurre egin behar diozu. Izarraren dirdirak itsutzen bazaitu, aldagelarekiko duzun sinesgarritasuna galduko duzu, zure indar guztia, eta hori da gerta dakizukeen okerrera. Jokalaria ez dira tontoak, ederki dakite bakoitza puzzlearen zer pieza

Nortasun agiria

1967ko maiatzaren 16an sortu zen Greziako Korydallos-en. 1986tik 1997ra saskibaloia jokalaria profesionala izan ostean ekin zion entrenatzaile ibilbideari, laguntzaile lehenik, eta bere kasa ondoren. Atenaseko AEK, San Petersburgoko Dinamo, Valentzia eta Aris Salonika entrenatuta heldu zen Bilbao Basket-era 2010ean, eta iaizko ekainean taldea ligako finalera eramane zuten.

den, bakoitza zein eskailera mailan dagoen, eta ez bazara maila apalenean dagoenari egotzen diozuna gorenean dagoenari aurpegiatzeko gai, zureak egin du. Jokalariek entrenatzailea liderra izatea nahi dute, eta traiziotzat daukate aginte-makila duenak ez agintzea. Ardura horri zintzotasunez baizik ezin zaio erantzun. Txokera joatea beti da gogorra, ez parean izar bat duzulako, pertsona batekin txoke egitera zoazelako baizik. Horregatik, taldearekin argiki mugarrizten dugu joko-eremua, eta denok dakigu zein diren inolaz ere gaingitu ezin diren marra gorriak. Egoismoak, nortasun gatazkatsuak edo izar baten gutiziak ez du ezer justifikatzen. Ezin da inor taldearen gainetik egon.

Nola osatzen da hainbeste nazionalitate, erlijio, hizkuntza, kultura eta ohitura desberdineko jendearekin multzo homogeneo bat?

Kolore desberdinekin koadro eder bat osatzea bezalakoa da. Koloreak konbinatzen asmatzean datza arrakasta. Entrenatzaileak asko du pintoretik. Taldea eraikitzen hasten zarenean koadroaren osotasuna izan behar duzu gogoan. Kontua ez da joko-antolatzaile, hegaleko edo pibot baten bila zabiltzan soilik, beste elementu batzuek erabakitzen dute fitxaketa. Jokalariari buruzko ikerketa sakona abiatzen dugu. Nondik datorren, zer saskibaloï eskolakoa den, bere familia egoera, daraman bizimodua, iragane-ko taldeetan arazoak izan dituen, zelako perfil psikologikoa duen... Direnak eta ez direnak aztertzen ditugu, niretzat askoz eraginkorragoa baita talentu gutxiagoko jokalaria konprometitu fitxatzea, talentu handiko bazternahastailea baino. Nortasun eramanerraza badu, lehiakortasun handikoa bada eta taldearentzat sakrifikatzeko prest badago, urrea atera zeniezaioke. Besteak, eliz dorreko beleak baino gehiago zorabiatuko zaitu.

Nola sortu nortasun propioa duen taldea, berau "munduko biztanlez" osatzen denean?

Pertsonak ez gara jatorri bat, sentimendu bat baizik. Bakoitzak dakarren kultura oinarri paregabea da mundura irekitzeko, eta ezin diozu uko egin zauden tokira egokitzeari. Ezin zara, zauden herrian zaudela, zure sorterrian bezala bizi. Hala bizi denak altxor anitz uzten ditu bidean, bai pertsona bezala, bai jokalaria legez ere. Jokalari arrakastatsuenak ez dira beti talentu handikoenak izaten, ongien integratutakoak baizik. Ez da gauza bera Bilboko, Malagako edo Moskuko jokalaria izatea. Gure baloreen artean dago klub

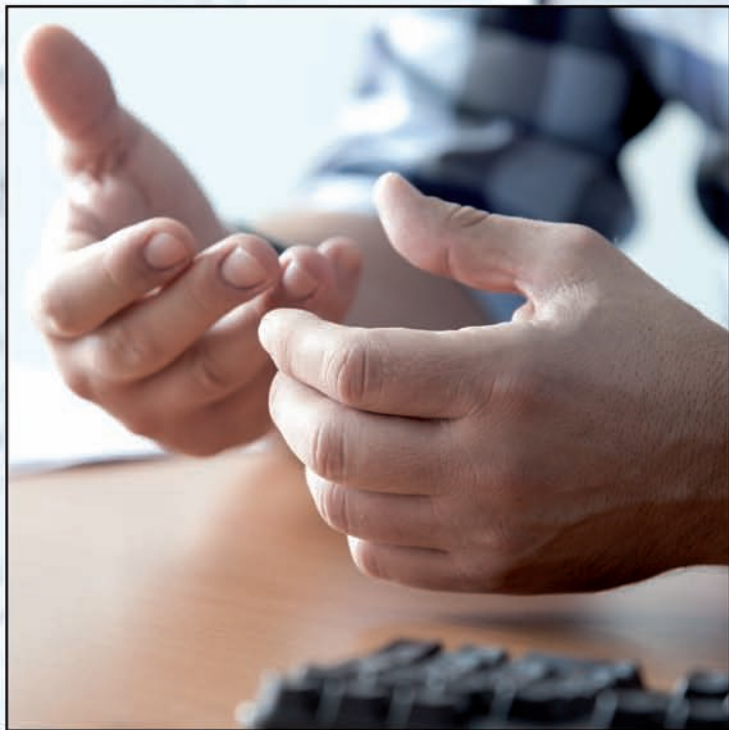
lagunkoia, familiarra eta inplikazio handia eskatzen duena izatea. Horrek nortasun handiko oso aldagela indartsua ukaitea ahalbidetzen digu, jokalarien arteko harremana itzela izatea, eta hori hala, arazoak askoz errazago konpondu ditzaket aldagela hil edo gatazkatsu batean baino. Garbi daukagu denok garelako arazo eta irtenbideen parte, ez daukagu egiak aurpegira esateko beldurrik, eta horrek ez dauka preziorik. Jakina ederra litzatekeela bertako jokalaria gehiago edukitzea, baina ezin gaitezke kexatu. Ekarri dugun jokalaria bakoitzari argi utzi diogu zein den gure mentalitatea, gure filosofia, gauzak egiteko modua, eta hiri honen harrotasun sentimendua uneoro arnastuarazi diogu. Hori pistara eramaten duzun momentutik irabazi duzu. Zaleak, bere baloreekin bat eginez, baloia berreskuratzen jokalaria bat lurrean bueltaka ikusten duenean berdin zaio Santutxukoa edo Chicagokoa den.

**"Entrenatzaileak aurpegira
begiratu behar die jokalariei,
baina beti ukan behar du begi bat
bizkarrean labankadarik sar ez
diezaioten"**

Zer da talde batek fitxatu eta hiri berri batera heltzean egiten duzuna?

Begi-belarriak ireki eta ahal bezainbat informazio prozesatzen ahalegintzen naiz. Ezin bestekoa iruditzen zait klubeko jendeak funtzionamendua, hiria, kultura, kodeak, bizimodua...

erakustea, eta behin bertakotzeko oinarritzko tramiteak konpondurik, harremanak ehuntzea gustatzen zait. Orain arte egon naizen hiriak lagunuen begietatik ezagutu ditut lehenik, eta bisita horiek asko esaten didate lagunuen begiei buruz. Bitxia da, lagunari esker ezagutzen duzu hiria, eta hiriari esker laguna. Herrialde askotan izan naiz, mentalitate desberdinekin egin dut topo, eta esango nuke nire baloreei uko egin gabe mentalitate horietan txertatzeko dudak gaitasuna dela nire bertute nagusietakoa. Berbarako, premiazkoa iruditzen zait hizkuntzaren traba ahal bezain fite gaingitzea. Valentziarekin fitxatu eta hilabete pare batera prentsaurrekoak eta elkarrizketak gazteleraz ematen nituen. Nire akats eta larritasun guztiekin putzura salto egitea hobetsi nuen, jendearengana iristeko bide laburrena delako hizkuntza. Entrenatzaile orok lan egiten duen hirian gehien hitz egiten den hizkuntza menperatu behar luke. Hizkuntza ez jakiteak isolatu egiten zaitu, eta isolamenduak galbidea dakar gurea bezain mundu mediatikoan. Gainera, zer zentzu dauka lehen aldarrikatu dudak integrazioaren teoriak hizkuntzarik ez badakizu? Gure lana harremanean oinarritzen da, eta harremana ekonomia bezalakoa da, zenbat eta bitartekari gutxiago, hainbat hobe!

Begi-belarriek jasotzen dute informazioa,
esku-begiradek transmititzen.

AZKEN HITZA

Produktuaren baloreak

“Ikuskizunean oinarritutako kirola da gurea, izugarri zukutu litekeen produktua. Zergatik uste duzu futbolak inportatu dituela jokaldi onenen sekzioa, MVP-aren figura edo estatistika zaparrada? Saskibaloia balore sozial, komertzial eta propagandistiko itzelak dauzka”.

Hizkuntza jakiteak izugarri lagunduko du ingurua eta prentsa kontrolatzen.

Hedabideak zure mezuak inguruari helarazteko kanalak baizik ez dira eta zuk erabakitzen duzu zer eta nola transmititu. Lan nekeza da, baina anitz zaindu beharrekoa, zure mezua- ren jabe ez zaren momentutik edozer gerta dakizukeelako. Baliteke espektatibek neurritz kanpo gora egitea, azeria oilategian sartzea, taldeari komeni ez zaion giroa sortzea... Inpaktu soziala edozein momentutan muntro bilakatu daitekeen piztia asegaitza da. Entrenatzaileak kantxan jokalariei transmititu behar dien gisan, kantxatik kanpo gizarteari sentimendu bat helarazi behar dio. Entrenatzailea taldeko bozeramailea da, barkuko kapitaina, eta ezin liteke erratu. Prentsak kale gorri bota zaitzake, baina ez zaio beldurrik izan behar, hori ez baita prentsaren errua, zuzendaritza ahul baten sintoma baizik. Une kritiko batean, prentsak zakurrak lepora askatuko dizkio zuzendaritzari. Zuzendaritza batzuek txakurrak askatzerako botako dute entrenatzailea, bestetuek borrokatu eta etsi egingo dute, eta zuzendaritza indartsuek zakurrei heldu eta laztantzen bukatuko dute. Garbi dago entrenatzailea botatzea dela errazena, baina zuzendaritzak ez luke inoiz ahan-tzi behar, prentsaren presioari men egin eta entrenatzailea behin botatzen duena luzaroan izango dela ahula, luzaroan ibiliko duela prentsak hankapean.

Aldagelak ere hartu dezake entrenatzailea hankapean?

Jakina. Entrenatzaileak aurpegira begiratu behar die jokalariei, baina badaezpada ere, beti ukan behar du begi bat bizkarrean laban-kadarik sar ez diezaioten. Alabaina, hori ere zuzendaritzaren indarraren arabera da. Entrenatzaile ororen kanporaketaren erraie-tan “nork agintzen du?” galderaren erantzuna dago. Klubak ez baldin badu entrenatzailea babesten, aldagelak sentitu egiten du, eta hor, hilda zaude, zure kaleratzea denbora kontua baizik ez da. Horixe gertatu zitzaidan niri

Valentzian. Zuzendaritzak ez zuen nik hartu-tako erabakien alde egin, desertu erdian bakar-bakarrik utzi ninduten, eta sumatzen hasita nengoen gisan, ostikoz jota bota nin-duten. Ez dago bueltarik. Hausturak minga-riak izaten dira, baina natural-natural bizi behar dituzu. Azken finean, desadostasunak amildegia bezain sakonak badira, zertarako jarraitu?

Saskibaloia gizartearen ispilu den neurrian jo du krisiak?

NBAkoa gertatu beharreko zerbait zen. Estatu Batuetan, saskibaloia ez da kirol bat, ez da ikuskizun bat, sektore ekonomiko bat baizik. NBA enpresa bat da, eta ugazabek, ezeri baino lehenago, zenbakiei begiratzen diete. Urrezko aroan, jokalariek urrezko hitzarmenak negoziatu zituzten, segur aski merezi zituztenak baino dirutza eta eskubide handiagoak erdietsiz. Orain *soufflé*-a despuz-tu egin da, eta urrezko hitzarmen horiek berrikusi ezean lurrezkoa izango da oro. Nire ustez, alta, mehatxutzat baino aukera-tzat hartu behar litzateke krisia. Hauxe da proiektu sendoa eraiki eta geroan denontzat komenigarriak diren oinarriak finkatzeko unea. Hain garestia den produktua euria bezala jausten da goitik behera, eta iraunko-rra izan nahi duenak, behetik gora egin behar du lan. Agian, horrek salbatu gaitu European. Hemen ere krisiak ez du barkatu, baina aur-ten sekula baino liga indartsuagoa dugula esango nuke, taldeak inoiz baino gehiago indartu direla.

Krisi kontuez ari garela, nola bizi du greziar batek bere herriak bizi duena?

Izugarri gogorra da, mingarria, nekeza. Josi ezin den zauri zornatua. Krisi honekin galdu duguna ez da sinesgarritasun ekonomikoa soilik, urguilua baizik. Greziako jendea harro-tasun handiko jendea da, oztopo eta krisi guztien gainetik aurrera egiteko barne-indar eta kementa topatu duena. Oraingoan, ordea, jendea pot eginda sumatzen dut, etorkizunik ezin amestuta, tunelaren osteko argiaren bila abiatzeko grina gutxiarekin. Inork ez daki nola irtengo garen zulo beltz honetatik, baina denok dakigu gure seme-alaba eta biloben geroa hipotekatu dugula, eta zama horrekin bizitzea gaitza da oso. Krisiez mintzo gare-nean, beti aipatzen dugu aspektu ekonomi-koa, baina oraingoan are larriagoa da faktore psikologikoa. Abaildura animiko kolektibo hau lehenbizikoa da Greziaren historia modernoan, eta ez dakit nik ez ote dugun porrot ekono-mikoa baino garestiago ordain-duko. ■

